

Tallinna Linna
Keskraamatukogu

Toimetuse ja talituse:

Kaarli t. 8.
Tel. 451-91.

Tellimise hind aastas

Üksuste viisil — à 50 snt.
Üksikult — à 1 kr.

Harjulane

Kuulutuste hind:

Kuulutuste küljel . . . 6 snt. mm.
Esimesel . . . 10 „ „
Teksti sees . . . 12 „ „
Kaitseliitlastele 50% hinnaalandus.
Tellimisi võtavad vastu kõik komp.
päälikud ja naisosakon. esindajad

Kaitseliidu Harju maleva häälekandja

Nr. 9.

6. septembril 1937. a.

X aastakäik.

Sisu:

1) Maleva pealiku ksk. Nr. 43 ja 42; 2) Malevapealiku korraldused; 3) Öppeala; 4) Merekaitsealiidu ala; 5) Allüksuste pealike korraldused; 6) Naiskodukaitse ala; 7) Noorte Kotkaste ala; 8) Tänuavaldused.

Malevapealiku käskkirjad

HARJU MALEVAPEALIKU KÄSKKIRI Nr. 43.

Tallinnas, 3. septembril 1937. a.

§ 1.

Vabastan elukoha muutmise tõttu Nabala üks. rühma pealiku kohalt Mihkel Kivihall'i, arvates 30. augustist s. a.

Õiendus: ljh. nr. 25.

§ 2.

Avaldan tänu ja kiitust tehtud töö eest pealik M. Kivihall'ile tema lahkumise puhul Nabala üks. rühma pealiku kohalt.

§ 3.

Määrän Nabala üks. rühma pealiku kohustetäitjaks Arved Härma, arvates 30. aug. s. a.

Õiendus: ljh. Nr. 25.

§ 4.

Vabastan elukoha muutmise tõttu Kehtna komp. pealiku kohalt A. Siimon'i, arvates 30. aug. s. a.

Õiendus: ljh. Nr. 25.

§ 5.

Avaldan südamlikku tänu tehtud töö eest pealik A. Siimon'ile tema lahkumise puhul Kehtna komp. pealiku kohalt.

§ 6.

Määrän Kehtna kompani pealiku kohustetäitjaks kompani pealiku abi Ed. Saar'e, arvates 30. aug. s. a.

Õiendus: ljh. Nr. 25.

§ 7.

Vabastan ametkohtadelt:

Aruküla kompanis: Juljus Uuteberg — rühmapealiku kohalt; Rudolf Eelsalu — rühma peali-

ku abi kohalt; Hans Korbmann, Jaan Preimann, Joh. Tamson, Elmar Raidma ja Erich Linamäe — kõik jaopealike kohtadelt; Johannes Kivistik, Ernst Heinmets, Voldemar Sommer — kõik jaopealike abide kohtadelt, kõik arvates 1. sept. s. a.

Kloostri kompanis: Al-der Niitmets — III rühma pealiku kohalt, arvates 1. aug. s. a.

§ 8.

Kinnitan ametkohtadele:

Kloostri kompanis: Elmar Aibast — III rühma pealikuks ja Al-der Niitmets — kompani veltveebliks, mõlemad arvates 1. aug. s. a.

Mõigu üks. rhm.: Gustav Paarmann — rhm. sekretäriks, arvates 1. juulist s. a.

Aruküla kompanis: Evald Tomingas — 1. jaopealikuks ja Johannes Kärner — 2. jaopealikuks, mõlemad arvates 1. sept. s. a.

Kõnnu kompanis: Heinrich Kallaste — II rühma 2. jao pealikuks; Richard Jäägermann — II rühma 2. jao pealiku abiks, mõlemad arvates 1. sept. s. a.

§ 9.

Viin üle üksusest — üksusesse:

1) Mihkel Kivihall — Nabala üks. rühmast — Iru kompanisse, arvates 30. aug. s. a.

2) A. Kruusimägi — Järvakandi teh. üks. rühmast — Kuimetsa üks. rühma, arvates 6. aug. s. a.

Õiendus: ljh. Nr. 4.

§ 10.

Alljärgnevatele Kodasoo üks. mererühma kaitseliitlastele on määratud uuteks perekonnanimedeks:

1) Johannes Jablokov — Ojasuu;

2) Evald Jablokov — Ummik.

Õiendus: ljh. Nr. 8.

§ 11.

Harju Maleva koosseisust lugeda lahkunuks alljärgnevad kaitseliitlased:

Aruküla kompanist: Hugo Kalberg ja Elmar Loopere — mõlemad sõjaväkke mineku tõttu, arvates 1. juulist s. a.; Rein Haavasalu ja Leo Lemmik — mõlemad elukoha muutmise tõttu, arvates 16. juulist s. a.

Mõigu üks rühmast: Hans Ikmelt ja Arnold Mihkelson, mõlemad elukoha muutmise tõttu, arvates 1. aug. s. a. ja Reinhold Keldremägi — teenistuse huvides — arvates 15. aug. s. a.

Kõnnu kompanist: Alder Pirnpuu ja August Sooster — mõlemad elukoha muutmise tõttu, arvates 1. sept. s. a.

Raasiku kompanist: Feliks Piht ja Elmar Siidro — mõlemad sõjaväkke mineku tõttu, arvates 1. aug. s. a.

K. Saar, major,
Harju Maleva pealik.

HARJU MALEVAVEALIKU KÄSKKIRI Nr. 42.

Tallinnas, 3. septembril 1937. a.

§ 1.

Minu ksk. Nr. 39 § 1 — 1937. a. täienduseks lugeda vanem instruktori aj. k. t. kapten A. Välja äraolekul, n. instr. k. t. tgv. leitn. E. Ant VR II/3 ühes oma otsekoheste ametikohuste täitmisega.

§ 2.

Maleva instruktor leitnant August Jakobson lugeda Lahingkooli õppekursustele läkitatuks, arvates 26. juunist s. a.

Maleva instruktori kohuseid leitnant August Jakobson'i äraolekul täitis augusti kuul n. instr. k. t. tgv. leitnant E. Ant VR II/3, ühes oma otsekoheste ametikohuste täitmisega.

Õiendus: ljh. Nr. 109.

§ 3.

Maleva sekretär Voldemar Tammets lugeda korralisel puhkusel oluks 10., 11., 17., ja 18. juulil s. a.

Maleva sekretäri kohuseid Voldemar Tammets'a äraolekul täitis arveametnik Eduard Erilane ühes oma otsekoheste ametikohuste täitmisega.

Õiendus: ljh. Nr. 148.

§ 4.

Maleva sekretär Voldemar Tammets lugeda korralisel puhkusel oluks 4. kuni 29. augustini s. a.

Maleva sekretäri kohuseid Vold. Tammets'a äraolekul täitis n. instr. leitnant Karl Kerjan ühes oma otsekoheste ametikohuste täitmisega.

Õiendus: ljh. Nr. 148.

§ 5.

Maleva n. instruktori k. t. tgv. leitnant Evald Ant VR II/3 lugeda korralisel puhkusel oluks 16.—21. ja 23.—26. augustini s. a., kokku 8 päeva.

Õiendus: ljh. Nr. 136.

§ 6.

Maleva I j. kirjutaja E. Otsman lugeda korralisel puhkusel oluks 15. juulist kuni 15. augustini s. a.

Õiendus: ljh. Nr. 136.

K. Saar, major
Harju Maleva pealik.

Malevapealiku korraldused.

I.

On ettetulnud juhtumisi, kus ühele teisele kaitseliitlasele, kellele on korraldus tehtud, kirjalikult või suusõnal, tema osavõtuks õppustest, kogunemistest või ühest-teisest üksuse ettevõttest, ei ole seda mitte teinud, ega ei ole ka puudumisest kellelegi teatanud.

Arusaamatuste ärahoidmiseks avaldan iga kaitseliitlase teenistuskohuste täitmise nõuded „Kaitseliidu Kodukorra“ järgi, missugustest tuleb kinni pidada pealikutel ja malevlastel käskude ja korralduste andmisel ja nende täitmisel.

„§ 78. Kõik seaduslikud käsud ja korraldused teenistuskohuste täitmise alal on kaitseliitlane kohustatud täitma vastuvaidlematult kiiresti.

Kui käsusaaaja on takistatud käsku täitmast, on ta kohustatud käsu saamisel viibimata sellest ühes põhjendusega käsuandjale ette kandma, et käsu täitmisel ei tuleks takistusi.

§ 79. Kiire iseloomuga käsud, nagu alarmitated, abi andmine valitsusvõimudele jne., täidetakse aja- viitmata.

§ 80. Käsu mittetäitmine ja teenistuskohuste täitmisele mitteilmumine on lubamatu. Teenistuskohuste täitmisele mitteilmumise korral võetakse vabandav põhjus arvesse ainult siis, kui kaitseliitlane sellest oma vahetule pealिकule varakult on ette kannud (juhul, kui kaitseliitlane ise mitteilmumist võis ette näha) ja pealik selle loeb põhjendatuks. Ei võinud kaitseliitlane oma mitteilmumist ette näha (enda või perekonnaliikme haigus jne.) ja sellest varakult ette kanda, — kannab kaitseliitl. sellest ette hiljemalt 7 päeva jooksul, arvates korraldatud kogunemisest või õppusest, kirjalikult ette.

Vabandavateks põhjusteks teenistuskohuste täitmisele mitteilmumisel loetakse:

- asendamatu teenistuskohuste täitmine oma ametialal;
- majapidamises ettetulev eri- või kiireiseloomuga edasilükkamatu töö;
- enda haigus;
- oma perekonnaliikme raske haigus;
- matus ja
- tähtsad perekondlikud sündmused.

Alarmi korral vabandavaks mitteilmumise põhjuseks loetakse ainult kaitseliitlase enese raske haigus ja täiesti asendamatu teenistuskohuste täitmine jne.“

Kaitseliitlase kohta, kes eelpool toodud kodukorra nõuetest kinni ei pea, üksuste juhatusel kohe seisu-koht võtta.

II.

Üksuste pealikuid, kes omale veel kahte asetäitjat pole määranud, palun seda kohe teha.

Andmed asetäitjate kohta, ees- ja perekonnanimi, aadress ja telef. nr. nr., teatada Maleva Staapi, hiljemalt 20. sept. s. a. käskkirjas avaldamiseks.

Kui varem määratud asetäitjates muudatusi olnud, siis tuleb samuti ka muudatustest Maleva Staapi 20. sept. s. a. teatada.

III.

Piirkonna instruktoritel, malevkondade-, kompanide- ja üks. rühmade pealikutel kõikidest erakorralistest sündmustest üksustes — õnnetused ja vigastused õppustel, kogunemisel või laskeharjutusel jne. — teatada viibimata minule või Maleva Staapi telefoni teel (tel. 451-09 või 451-91). Peale teatamist telefoniteel, teha kohe minule üksikasjaline kirjalik ettekanne sündmuse kohta.

IV.

Sideüksustele, laskeradadel kasutamiseks ja sidepostidele on välja antud välitelefoni aparate, millel tihtipeale rikkeid mitte korraliku hooldamise pärast.

Väljaantud telefoni aparate hooldamisel kinni pidada alljärgnevast korrast:

- a) aparatei väljaandmisel väljaandjal kontrollida, kas aparaat korras ja tagavara osad alles;
- b) vastuvõtjale teatavaks teha, et aparatei tarvituskohale ja sealt tagasi alati toimetatakse seljaskandmise ehk (autol ja vankril) — süleshoidmisel või korralikult sissepakitult vedades. Lubamatu on aparatei sissepakkimatult vankril või veoautol vedada;
- c) rikete ilmsiks tulekul aparateis, võib aparatei kontrollida ja rikkeid kõrvaldada side ala eriteadlane;
- d) aparatei tagasitoomisest vastuvõtjal kontrollida, kas aparaat korras ja tagavara osad alles. Puuduste ilmsiks tulekul sellest teatada toojale;
- e) aparateid ei tohi vihma käes hoida, neid loopida ega käsitamisel tugevasti põrutada.

Arusaamatuste ärahoidmiseks teatan, et rikete eest, mis tekkinud lohakusest, nõutakse kordaseadmise kulu süüdlaselt sisse.

K. Saar, major,
Harju Maleva pealik.

Õppeala.

Harju Sõjaväeringkonna poolt korraldatav taktikaline õppus 17.—19. sept. 1937. a.

(mitte 10.—12.-ni, nagu varem „Harjulases“ Nr. 8 s. a. avaldatud).

I. Koosseis.

Harju Sõjaväeringkonna poolt korraldatavast õppusest 17.—19. sept. s. a. võtab Malev osa kolme kompaniga, nendest kaks laskur- ja üks ratturkompani.

1. laskurkompani — R ä v a l a -
2. laskurkompani — R a p l a - ja ratturkompani — K u u s a l u malevkonnast.

Kompanid organiseerida vastavatel malevkondade pealikutel, „Harjulases“ nr. 8 s. a. tehtud korralduste järgi, ühes vajalikkude muudatustega olenevalt kohalikkudest oludest, järgmistes koosseisudes:

laskurkompani koosseis:

Kompanis 3 laskurühma + sidevaatlejate jagu + täpsuspüüsi jagu. Rühmas 4 jagu (2 kerge-klp. ja 2 laskurjagu), jaos 8—10 meest.

Arvuliselt:

a) kompanis —	
kompanipealik	— 1,
veltveebel	— 1,
rühmapealikuid	— 3,
rühmapeal. abisid	— 3,
jaopealikuid	— 12,
jaopeal. abisid	— 12,
malevlasi	— 72—96;

b) täpsuspüüsi jaos:

pealik	— 1,
malevlasi	— 1 (tähistamiseks);

c) sidevaatlejate jaos:

jaopealik	— 1,
jaopealiku abi	— 1,
malevlasi	— 6 (1—2 jalgratast).

Kokku kompanis: 114—138 meest.

Ratturkompani (Kuusalu malevk.) koosseis:

- üks ratturühm,
- üks ratsarühm (võib ka ratturühm olla),
- üks jalaväerühm veoautol,
- üks sidevaatlejate jagu.

Arvuline koosseis rühmades ja sidevaatlejate jaos sama, mis laskurkompanides. Peale „Harjulases“ nr. 8 s. a. määratud koosseisude määrana veel lisaks Järvakandi komp. 15 meest.

Sinise poole koosseisus tegutseb Kuusalu malevk. kompani ja punasel — Rävalla ja Rapla malevk. määratud kompanid.

II. Kohale- ja tagasisõitmine ning kogunemine.

Sõit raudteel tasuta. Sõidupiletid saadetakse üksuste pealikutele, kellede korraldusel sünnib lähtejamast väljasõitmine. Väljasõitu korraldada Rapla ja Rävalla malevkondade pealikutel nii, et raudteel sõitjad malevkonnast sõidaksivad ühe ja sama ron-

giga. Välja sõita 17. sept. õhtupoolsete rongidega nii, et hiljemalt kella 20.00-ks Tallinnas kohal olla.

Kogunemine kõigile Rävala ja Rapla malevkondade meestele Tallinna Maleva hoovipeal, Kaarli t. 10, 17. sept. s. a. kell 21.00 ja Kuusalu malevk. meestel Tsitre rajoonis (või Muuksi külas) 17. sept. s. a. kell 20.00.

Õppused lõpevad pühapäeval, 19. sept., kella 10.00 paiku, millele järgneb lõunasöök. Peale lõunasööki lahkuvad kaitseliitlased malevk. pealike korraldusel oma kodukohtadesse.

III. Toitlustamine.

Majanduspealikuks õppuste ajaks määrati maleva sekretär V. T a m m e t s ' a, temale abiks — sinisel pooltel plk. J. T r a u b l u m ' i ja punasel pooltel — plk. O. A r u n d i. Toitained ja väliköögid annavad vastavate poolte majandusülemad, kelledega maleva majanduspealikul läbi rääkida ja kokkuleppida söögi- aegade ja kohtade suhtes.

IV. Ettevalmistused õppusteks.

Manöövrise määratud kompanide, rühmade- ja jagude pealike ettevalmistavad õppused peetakse:

- Rävala malevkonnas, malevkonna staabi ruumes, Kaarli tn. 8, 12. sept. s. a. kell 10.00;
- Rapla malevkonnas, Rapla al. Tuletõrje selt-simajas, 12. sept. s. a. kell 15.00;
- Kuusalu malevk., malevk. kodu ruumes, Kuusalu al., 12. sept. s. a. kell 10.00.

Kõigil pealikel, kes manöövrise kompani-, rühma- ja jagude pealikutena ning nende abidena osa võtavad, kohal olla õppusteks määratud kohal ja ajal.

ÜLDKORRALDUSI JA VÄLJAVÕTTEID ÕPPUSTE KAVAST.

I. Operatiivala.

2. Õppus teostub 18. ja 19. sept. s. a. tegevuse teljega **Tallinn, Narva maantee üldsuunas.**

3. Õppused on kahepoolsed:

18. ja 19. sept. õppusest võtavad osa sõjaväe ja kaitseliidu üksused; märgitakse läbi:
  - dessandi maale saatmine ja rannakaitse;
  - dessandi väljatungimine ja tõkestamine;
  - ühe poole ööseks kaitsele asumine laial rindel lahtiste tiibadega ja teise poole öine ettevalmistus jõe ületamiseks ja kallaletungiks;
  - ühe poole varahommikune jõe ületamine, kallaletung ja rünnak, ning teise poole kaitsetegevus ja vasturünnak.

Manöövri läbiviimisel on maksev poolte vaba tahe õppuse juhatuselt loodud taktikaliste olukordade raamides.

Kaitse alal pööratakse erilist tähelepanu kaitsetegevuse iseärasustele laial rindel ja jõe kaitsmisele, samuti juhitud ning organiseeritud kaitselahingu läbiviimisele, pealetungil — kallaletungi lähtealuse organiseerimisele (tulebaasi loomisele) ja tule ning liikumise kokkukõlastamisele.

M ä r g e: 1) pealikel tutvuneda määrustikkude järgi dessandi tegevusega, jõe ületamisega ja kaitsemisega ning tegutsemise viisidega laial rindel;

2) õppustel eriti rõhutada moondamist ja varjumist õhu- ja maapealse vaatluse eest; teedel liiguvad ainult voorid manöövri piirkonnas, kui teist korraldust pole.

II. Õppuste läbiviimine.

Vahekohtunikkude korraldused kuuluvad täitmisele vasturääkimatult.

Kõik juhid on kohustatud alluma manöövristsipliinile (isiklik tegevus kokkukõlas lahinguolukorraga, kohanemine maastikul jne.) ja oma isikliku eeskujuga ergutama alluvate tegevustahet ja alal hoidma nende elavat huvi õppuste vastu.

Ühtlasi tuleb alluvaid informeerida üksuse ülesandest ja olukorrast.

Et saavutada kõigile osavõtjatele õppustest suurimat õpetlikkust, võimaldada manöövrikäigu kujunemist võimalikult lähedamaks tegelikule lahingutegevusele ja hoida ära asjatuid arusaamatusi, — kõik juhid ise on kohustatud oma üksuse või allüksuse tegevusel ja tegevuse tagajärgedel erapooletult ja asjalikult arvestama nii vastase kui ka oma tule mõju ja igasuguseks manöövrigegevuseks vajalist reaalaega. Seega näiteks tuleb aegsasti ära hoida üksuste või allüksuste liialt kiirendatud edasiliikumist pealetungil, arvestades igakord liikumist takistava vastase relva asukoha avastamiseks, oma relvadele kättejhatamiseks ning nende poolt vastase tule mahasurumiseks vajanevat aega.

Õnnetuste ärahoidmiseks on keelatud vastase tulistamine püssidest ja automaatrelvadest lähemalt kui 100 m ja suurtükkidest lähemalt kui 200 m.

Laskmine relvadest, eriti raketite laskmine ja tulede tegemine elamute ja heina- või ölekuhjade otsses läheduses, mille tagajärjeks võib olla tulekahi, on keelatud.

Tegelik kaevumine õppustel on keelatud. Igasugused kindlustustööd märgitakse oksakeste, nõöri jne. abil ja nende püstitamisel tuleb arvestada tegelikult vajaminevat aega.

Soomusosade vastaseid tõkkeid võib tegelikult valmistada käepärast olevast materjalist (kui see ei too lisakulusid ja ei valmista kahju kohalikkudele elanikkudele) või märkida eestähendatud viisi ja korra kohaselt.

Purustustööd tähistatakse vahekohtuniku allkirja kandva sedeliga, mida paigutatakse purustusele kuuluva eseme külge nähtavale kohale. Purustatuks tunnustatud sildadest üleminek on keelatud kuni vahekohtuniku otsuseni. Purustusi võib ümber minna, kui see on tegelikult võimalik, või kui selleks on tehtud vajalikke töid, nagu teeärsed kraavid täidetud fašiinidega, ehitatud erisillad jne.

Purustustööde märkimisel, kui see on mõeldud õhkimisena, tuleb purustatav ese tegelikult mineerida õppe-lõhkelaengutega. Korduvate õhkimiste teostamisel tuleb vastaval vahekohtunikul arvestada, kas väeosal üldse enam on jäänud järele lõhkeaineid. Purustuse tunnustamisel tuleb vahekohtunikul arvestada purustamiseks vajalist aega ja reaalkõhkimise võimalust.

Lahingtegevus kasvavatel põldudel, viljapuu- ja juureviljaaedades pole lubatud; neist aedadest minnakse mööda.

Külaaedadesse läbikäikude valmistamine, soomusosade ja veovahendite läbiminemiseks, on lubatud ainult omaniku nõusolekul ja tingimusel, et need parandatakse üksuse poolt endisesse seisukorda.

Puude ja põõsaste maharaiumine on keelatud.

III. Riietus, varustis ja tunnusmärgid.

Riietus. Manöövril osavõtavad kaitseliitlased kannavad manöövril kaitseliidu vormiriidetust, vähemalt vormikuub, müts ja käeside pealisriide vasakul varukal.

Manöövril mitte ilmuda kingades ja lakksaabastes, mis vihmade ilma puhul küllaldaselt ei kaitse jalgu märjakssaamise eest. Erilist rõhku panna jalatsitele, et rännakutel ja manöövriltegevusel vältida külmetamist, jalgade hõõrumisi ja vigastusi.

Varustis. Manöövril osavõtavad malevlased ja pealikud, jaopealiku abist kuni rühmapealiku abi (rühma vanem) ja veltveebli ametikohani ja neile vastavate pealikute ametikohani kaasa arvatud, relvastuvad kaitseliidu poolt välja antud püssiga ja padrunitaskuga. Pealikud, rühmapealikust (s. a.) alates kõrgemale ja neile vastavad pealikud relvastuvad püstolitega. Juhul, kui pealikul, kellel püstol ettenähtud, see puudub, relvastub püssiga.

Kõigil kaitseliitlastel tuleb kaasa võtta teine komplekt ihupesu ja jalgrätte. On soovitatav kaasa võtta rühma peale 4—5 paari pastlaid või tuhvleid (jalgade õõrumisel kasutamiseks).

Punase poole tunnusmärgiks on mütsi rummu ümber kinnitatud valge riideriba.

Punase poole autod, mootorrattad ja lahingumasinad tähistatakse valge lipukestega.

Juhatus ja vahekohtunikud ja õppusi jälgijad kannavad vasakul varukal valget sidet.

Nende sõidukid tähistatakse Auto-Tankirügemendi autolipukestega (või nende ameti tunnuslipukestega).

IV. Varustamine laskemoonaga ja tulede märkimine.

Laskemoon antakse välja kogumiskohtades.

Tule mõju selgitamisel tuleb arvestada, et õppuse algul on pooled varustatud laskemoona täie normideni, seejuures on soomuslähivõid kuule 5% täisnormist.

Lahinglaskemoona kaasavõtmine õppustele on keelatud.

Enne õppuste algust kõik juhid on kohustatud väeosade koondamiskohtades kontrollima meeskondi, kas nende käes ei ole lahingulaskemoona.

Tulistamise kestus ja tulesuund märgitakse varimatest manöövrilistest ja taktikalistest õppustest päritolevate tuletähistega (värvilised plakatid või lipukesed).

Kk tuli märgitakse sinise ja rk tuli punase tähislipuga.

Pauklaskemoona ökonoomsemaks kasutamiseks hoida kindlat tuledistsipliini ja arvestada laskemoona kulu lahingutegevuse käikudel selliselt, et laskemoonast jätkuks kogu õppuste ajaks. Selleks vintpüssi-

dest lasta ainult üksikuid harvasagedusega pauke, mis ära tähistavad tule alguse ja näitavad, et vastane on tule all. Kk-tuled markeerida üksiklaskude seeriatega (3—4 lasku); laskmiseks paukpadrunitega kasutada võimalikult selleks määratud vähemat arvu käsirelvi. Olukorra kohaselt tuleb võimalikult rohkem kasutada täristajaid.

V. Juhtide varustamine kaartidega.

Manöövri kaardid antakse välja pealikute õppustel 12. sept. ja manöövrilisse ettenähtud kogumiskohtades 17. sept. s. a.

V. Korterid.

17., 18. ja 18. 19. septembri ööl teostavad korteritesse paigutamist allüksuste pealikud poolte juhtide korraldusel. Õppuse juhatuselt on tehtud korraldus kohalikele vallavalitsustele kaitseliitlaste korteritesse paigutamiseks. Korteri- ja korteritesse asumisel tuleb silmas pidada, et asutakse neisse ruumidesse, mille kohta on korteriomaniku nõusolek.

Üksuste alla võetud ruumid tulevad hoida korras ja üle anda samas seisukorras, nagu nad olid vastuvõtmisel, milleks võtta lahkumisel korteriomanikult allkiri.

K. Saar, major,
Harju Maleva pealik.

Septembri kuus s. a. korraldatakse instruktorite poolt alljärgnevad õppused-tegevused:

VANEMA INSTRUKTORI ÕPPEPIIRKONNAS.

1. Jagude lahingväljaõppe võistlused:

Rävala malevkonnast, malevkonna pealiku poolt määratud jagudele 24. sept. s. a. Kogunemine 24. sept. s. a. kell 08.00 Sauele, Saue komp. õppeväljakule. Võistlejad peavad olema määrustes ettenähtud varustuses. (Võistlusmäärused üksustele väljaantud. Lähem telefon nr. 478-85/51 I).

2. Pealikute õppus.

Kõigile Rävala malevkonnast määratud kompani, — rühma ja jaopealikele, kes osavõtavad Harju Sõjaringkonna poolt korraldavast taktikalisest õppusest 17., 18. ja 20. sept. s. a., peetakse ettevalmistuseks õppus 12. sept. s. a. Kogunemine Rävala malevkonna Staabis, Kaarli t. 8 (4. korral) kell 10.00.

3. Sügisene taktikaline õppus:

Harju Sõjaringkonna poolt korraldatakse sügisene taktikaline õppus 17.—19. sept. s. a. Rävala malevkonnast osavõtjate ja korralduste kohta vt. „Harjulane“ nr. 8 s. a. lhk. 67 ja käesolevas „Harjulases“ teisel.

II KEILA ÕPPEPIIRKOND.

1. Jagude lahingväljaõppe võistlused.

Keila malevkonnast, malevkonna pealiku poolt määratud jagudele, 24. sept. s. a. Kogunemine 24. sept. kell 08.00 Sauele, Saue kompani õppevälja-

kule. Võistlejad peavad olema määrustes ettenähtud varustuses (võistlusmäärused üksustele väljaantud. Lähem telef. Tallinn 478-85/51 I).

Kloostri- ja Nissimalevk., malevk. pealike poolt määratud jagudele 25. sept. kell 08.00 Sauele, Saue komp. õppeväljakule. Võistlejad peavad olema määrustes ettenähtud varustuses (võistlusmäärused üksustele väljaantud. Lähem telef. Tallinn 478-85/51-I).

2. Laskeradade kasutamine ja julgeoleku määruste väljatöötamine.

Keila komp. 5. sept. s. a., komp. laskerajal, algusega kell 09.00 (telef. Keila 18).

Paldiski komp. 12. sept. s. a., komp. laskerajal algusega kell 12.00. (Lähem telef. Paldiski).

III. RAPLA ÕPPEPIIRKOND.

1. „Ole mees“ võistlus

Hageri- ja Rapla komp. laskespordi klubidele 12. sept. s. a. Rapla komp. laskerajal, Valtus. Algus kell 10.00, lõpp kell 16.00. Osa võtavad eesmainitud klubide tegevliikmed, täis- ja väikekaliiber-ringides. (Lähem telef. Rapla 52).

2. Laskespordi klubide vaheline laskevõistlus.

Hageri- ja Rapla komp. laskespordi klubidele 12 sept. s. a. Rapla komp. laskerajal, Valtus. Algus kell 10.00, lõpp kell 16.00. Osa võtab kumbagist klubist kümme kaitseliitlast (võib olla tegevliige või kandidaat. Võistlusist osavõtjad võivad olla üle malevkonna. (Lähem telef. Rapla 52).

3. Klassikatsed.

Järvakandi tehaste ü. r. 28. sept. s. a., rühma laskerajal. Algus kell 10.00, lõpp kell 16.00. Osa võtavad kõik laskurid, kes vastavad klassiharjutused täitnud ja algajad. (Telef. Järvakandi 15-I).

4. Jagude lahingväljaõppe võistlused.

Rapla ja Juurumlvk., malevk. pealike poolt määratud jagudele, 26. sept. s. a. Kogunemine 26. sept. Sauele, Saue komp. õppeväljakule. Võistlejad peavad olema määrustes ettenähtud varustuses (võistluse määrused välja antud. Lähem telef. Tallinn 478-85/51-I).

IV KUUSALU ÕPPEPIIRKONNAS.

1. Laskeradade kasutamise ja julgeoleku määruste väljatöötamine.

(osavõtavad allüksuste pealiked).

Raasiku komp. — 5. ja 6. sept. s. a., komp. laskerajal, algusega kell 09.00. (Lähem telef. Raasiku 6).

Kodasoo komp. — 7. ja 8. septembril s. a., komp. laskerajal, algusega kell 10.00. (Telef. Raasiku 8-c).

Jõe lehtme komp. — 9. ja 10. sept. s. a., kp. laskerajal, algusega kell 10.00. (Telef. Jõe lehtme 11).

Kiiu komp. — 11. sept. s. a., komp. laskerajal, algusega kell 10.00. (Telef. Kuusalu 6).

Kolga komp. — 13. ja 14. sept. s. a., komp. laskerajal, algusega kell 10.00. (Lähem telefon Kolga 7-e).

Alavere komp. — 15. ja 16. sept. s. a., komp. laskerajal, algusega kell 10.00. (Telef. Kehra 10-I).

Anija komp. — 21. ja 22. sept. s. a., komp. laskerajal, algusega kell 10.00. (Telef. Anija 24).

Peningi komp. — 28. ja 29. sept. s. a., komp. laskerajal, algusega kell 10.00. (Telef. Raasiku 8-d).

Aruküla komp. — 30. sept. s. a., komp. laskerajal, algusega kell 10.00. (Telef. Raasiku 46-b).

2. Pealike võistlus.

Kuusalu malevk. — 12. sept. s. a., Kuusalus malevkonna kodus, algusega kell 10.00. Osavõtavad Harju Sõjaväe ringkonna poolt korraldatava taktikalise õppuse ajaks määratud kompani koosseisu pealiked, komp. pealikust alates kuni jaopealiku abini kaasaarvatud. (Vaata „Harjulases“ teisal).

3. Taktikaline õppus.

Kuusalu malevk. — 17. ja 18. sept. Osavõtjad „Harjulases“ nr. 8 määratud koosseisus.

4. Jagude lahingväljaõppe võistlused.

Kose malevk. — 25. sept. s. a., Saue õppeväljakul, algusega kell 08.00. Osavõtavad malevk. pealike poolt määratud jaod. (2 jagu).

5. Instruktori tööpäevad.

Türil — kolme maleva vahel. ratsavõistlustel 17, 18, 19 sept. Saue jagudevahel. lahingväljaõppe võistlustel 24, 25 ja 26 sept. Maleva Staabis 20. 9.

K. Saar, major,
Harju Maleva pealik.

A. Välja, kapten,
van. instruktor.

Merekaitseliidu ala.

Avaldan teadmiseks K. L. mereüksuste ametivimplite ja malevate mereüksuste erilippude kirjeldus ja nende kandmise määruse.

1) Kaitseliidu ülem.

Trapeetsikujuline vimpel, kollast värvi. Lahtises osas ühe väljalõikega, mille sügavus $\frac{1}{4}$ vimpli pikkusest.

Vardapoolses osas kaitseliidu embleem. Laiuse ja pikkuse vahekord 3:8.

2) Kaitseliidu Peastaabi Mereüksuste pealik (joon. 2).

Trapeetsikujuline vimpel, sinist värvi. Lahtises osas ühe väljalõikega, mille sügavus $\frac{1}{4}$ vimpli pikkusest, vardapoolses osas kollast värvi $\frac{5}{16}$ vimpli pikkusest, mille põhjal kaitseliidu embleem. Laiuse ja pikkuse vahekord 3:8.

3) Maleva pealik ja mereüksuste pealik malevas (joon. Nr. 3).

Trapeetsikujuline vimpel, kollast värvi. Lahtises osas ühe väljalõikega, mille sügavus $\frac{1}{4}$ vimpli pikkusest. Vardapoolses osas sinist värvi $\frac{5}{16}$ vimpli pikkusest. Laiuse ja pikkuse vahekord 3:8.

4. Malevkonna ja rajoonipealik (joon. Nr. 4).

Trapeetsikujuline vimpel kollast (ülemine pool) ja valget (alumine pool) värvi. Lahtises osas ühe väljalõikega, mille sügavus $\frac{1}{4}$ vimpli pikkusest. Vardapoolses osas sinist värvi $\frac{5}{16}$ vimpli pikkusest. Laiuse ja pikkuse vahekord 3:8.

5. Divisjoni ja rühma pealik (joon. Nr. 5).

Trapeetsikujuline vimpel valget värvi. Lahtises osas ühe väljalõikega, mille sügavus $\frac{1}{4}$ vimpli pikkusest. Laiuse ja pikkuse vahekord 3:8. Vardapoolses osas sinist värvi $\frac{5}{16}$ vimpli pikkusest.

Malevate mereüksuste eralduslipp (joon. Nr. 6).

Kollane (orange) lipp, mille põhjal keskkohal ma-

leva vapp $\frac{5}{7}$ lipu laiuselt. Laiuse ja pikkuse vahekord 7:10.

Vimplite kandmise määrus.

Ametivimplid ehk komandolipud kantakse „groot toppis“, kui aga paat on ühemastiline, siis selle masti tippus, vaatamata sellele, et seal juba üldvimpel ees on.

Ametivimpel tõstetakse üles nende kandmiseks õigustatud isiku laeva ilmumisel. Ja lastakse alla kohe selle isiku laevast lahkumisel. Ametivimplid ööseks maha ei lasta.

Malevate mereüksuste erilipud kantakse paadi nina ülesseatud varda küljes, mis tõstetakse üles üldlipuga ja lastakse alla üldlipuga. Paatide keskmine lipu suurus on 25 sm lai ja 36 sm pikk.

J. Orasmaa, kindralmajor,
Kaitseliidu ülem.

A. Balder, kolonel,
Peastaabi ülema aj. k. t.

Allüksustepealikute korraldused.

RÄVALA MALEVKONNA PEALIKU KÄSKKIRI Nr. 5.

1. septembril 1937.

§ 1.

Malevkonna aastapäev Iru linnusel 29. 08. 37. õnnestus ootamatult hästi. Määratud toimkonnad ja ametisikud täitsid omi kohustusi hoolsalt; kord ja meeleolu oli hea lõpuni. Aitäh kõigile kaasatõtjatele ja kaasaitajatele!

Harju maleva pealiku abi O. Suursööt tegi malevkonnale väärtusliku kingituse, annetades Iru linnuse garnisonile vanaaegse Eesti mõõga ja kilbi. Malevkonna pere hindab kõrgelt seda kingitust ja käib mõõga vastuvõtmisel Iru linnuse üliku poolt antud töötuse järgi.

Malevkonna pere on möödunud aastal teinud tõhusat tööd ja jällegi jõudnud pika sammu edasi ülesseatud eesmärkide poole. See edu kestku edasi ka tulevikus.

Malevkonna aastapäevaks panid välja väärtuslikud auhinnad firmad Tavast, Kodres, Viik ja Pärtel, kellele avaldan malevkonna nimel suurima tänu!

§ 2.

Malevkonna aastapäeval ilmsikstulnud puuduste peale juhin siin kohal üksuste pealikute tähelepanu.

Mõned kaitseliitlased liikusid platsil rahva hulgas ebakaines olekus. Kuigi need kaitseliitlased ei rikkunud korda, peab siinkohal veel kord rõhutama, et kaitseliit on ikkagi organisatsioon, kus aetakse omi asju kainelt. Üksuste pealikutel tuleb hoolitseda, et säärased isikud ei ilmuks tulevikus üldpidudele. Ka on igal üksuse pere liikmel õigus ja kohus seesugust kaitseliitlast avalikult platsilt kõrvaldada. Sarnaste nähtuste ärahoidmisel tuleb edaspidi igal üksuse pealikul oma meeste jaoks määrata korrapidaja pealik. Selle ülesandeks jääb oma üksuse meeste korrale kutsumine ja korralekutsujate abistamine. Kui nende abinõudega ei saa ära hoida korratusi, kõrvaldan säärased mehed kaitseliidust.

Siis ilmnes veel, et mõned üksused ei võta osa malevkonna üldistest üritustest, jäädes kõrvale võistlustest, või ei ilmu üldse välja. Kaaluvaid mitteilmumise põhjusi võib olla mõnel üksikul kaitseliitlasel, kuid mitte tervel üksusel. Ainukeseks põhjuseks oli siin loidus, kuid loide üksusi malevkond oma pere hulgas ei soovi näha. Malevkonnas hinnatakse igat üksuse tegevust ja loomulikult ei saa hinne olla hea, kui üksus jätab oma kohused täitmata.

Ühe üksuse pealik keeldus linnusel täitmast korraldust oma üksuse ülesrivistamises auhindade väljaandmisel, põhjusel, et väljaõppe võistlusel arvestatakse võistlusele väljatoodud üksuse koosseisu %ga, hiljem selgus, et see üksus, mille koosseis 22 liiget, tõi välja 14 ehk 68,2%, II aga oma 31 liikme hulgast 23 ehk 74,1%, kusjuures viimasel väljaõppetase oli kõrgem. Tahan loota, et sarnast distsipliini rikkumist edaspidi ei kordu.

§ 3.

Avaldan üksuste hindetabelid möödunud aasta kohta.

Hinde alad.	Üksuste nimetus.										
	Vaida	Üidr.	Pääsk. ü/r.	Mõigu ü/r.	Kurna	Nabala	Rae	Iru	Saku	Saue	Staabi k.
1. Sõjal. ettev.	6	5	10	8,5	5,5	6	7	6	6,5	8	6,5
2. Rivikool	4	2,5	5	4,5	3	3,5	4	3,5	4	4,5	4
3. Lahingkool	4	3	4,5	4,5	3	3	3,5	3	3,5	4,5	4
4. Laskeasjand.	16	15	26	25	15	20	25	17	19	23	25
5. Vahiteenist.	2,5	3	5	5	3	3,5	3	3	4	4	4
6. Kehal. kasv.	1	2	7	8	1	3	5	6,5	4	8	4
7. Asjaajamine	6	8	9,5	8	5	8	6	7,5	8	7	8
8. Riietus	6	7,5	9	10	6	6	5	5	8	9	7
9. Koostöö naistega	4	5	5	5	3	3	4	4	5	5	3
10. Koostöö noortega	3	—	8	8,5	7	8	7	8	8	8	8
Kokku:	52,5	51	89	87	51,5	64	69,5	63,5	70	81	73,5
Koht:	IX	XI	I	II	X	VII	VI	VIII	V	III	IV
1936. a. p. arv	47,5	—	85	83,5	53	65,5	67	54,5	63,6	69	69
Koht:	XII	—	I	II	XI	VI	V	X	VII	III	IV

Seega tuli malevkonnas esimesele kohale Pääsküla ü/r., saavutades 100 võimalikust punktist 89. Tabelist selgub, et pea kõik üksused on töötanud edu-ga. Loodan, et see edu ka tulevikus jätkub ja ka need üksused, kes on tagasi läinud, hakkavad eduka-malt tegutsema.

§ 4.

Avaldan jaoskondade hindetabelid möödunud aasta kohta:

Hinde alad	J a o s k o n d a d e n i m e t u s									
	Malevk. isk.	Saku	Iru	Rae	Nabala	Saue	Mõigu	Pääsküla	Kurna	Vaida
1. Koostöö	10	17	13	12	5	19	16	18	12	16
2. Majand. ala	8	9	7	6	2	9	8	9	6	9
3. Kehal. kasv.	—	1	4,5	1	—	2,5	4,5	3	2,5	1
4. Asjaajamine	8	7	5	5	2	8	6	8	4	5
5. Riietus	5	5	4,5	4	2	5	5	5	4	5
Kokku:	31	39	34	28	11	43,5	39,5	43	28,5	36
Koht:	VII	IV	VI	IX	X	I	III	II	VIII	V
1936. a. punktid	—	37	28	25,5	11	40	35,5	39	28,5	33
Koht:	—	III	VII	VIII	IX	I	IV	II	VI	V

Jaoskondades tuli esimesele kohale Saue jaos-kond, saavutades 50 võimalikust 43,5 punkti. Kõik jaoskonnad on töötanud edukalt, arvatud välja Na-bala, kus üksuse pealikul tuleb jaoskond ümber orga-niseerida.

§ 5.

Malevkonna aastapäeval ärapeatud võistluste ta-gajärjed kujunesid järgmisteks:

Kõieveos tuli esikohale Pääsküla ü/r. II kohale tuli Staabi komp., III kohale Mõigu ü/r. ja IV kohale Iru komp.

Väljaõppevõistlusel tuli esimesele kohale Pääs-küla ü/r. I jagu, koosseisus: jao plk. Vooremaa, Tiit; malevlased: Kask, Karl; Reintam, Valter; Reintam, Edgar; Miilvere, August; Vooremaa, August; Miil-vere, Hugo. II kohale tuli Mõigu ü/r. I jagu koos-seisus: jao plk. Laas, Evald; malevlased: Pihlakas, Martin; Paarman, Gustav; Sepp, Hans; Schönberg, Alfred; Vellmann, Heinrich; Allikas, Johan. Punkte saavutasid Pääsküla-Tänasilma ü/r. 54,3 ja Mõigu ü/r. 146,2 punkti, kusjuures Pääsküla ü/r. oli välja tulnud 74,1% ja Mõigust 68,2% koosseisust.

Jagude järgi said punkte:

1. Pääsküla I jagu — 86 punkti
2. Mõigu „ — 84 „
3. Pääsküla III „ — 76 „
4. „ II „ — 74 „
5. Mõigu II „ — 72 „

Rivi- ja lahingvõistlusel said punkte:

1. Pääsküla ü/r. 47,0 punkti
2. Saku 43,1 „
3. Mõigu 42,6 „
- „ 34,5 „

Seega omandas I koha Pääsküla, II Saku, III ja IV koha Mõigu ü/r.

§ 6.

Minu käskkirja Nr. 2 — 15. 06. 337. § 8. muu-

teks teatan, et lahingväljaõppevõistlus toimub male-va pealiku korralduse kohaselt (vt. „Harjulane“ Nr. 8 lhk. 6) 24. 09. 37. Saue, kuhu võistleva saata ük-sustel järgmised meeskonnad:

1. Saue kompaniil — I jagu
2. Pääsküla-Tänas. ü. r. — I „
3. Saku kompaniil — I „
4. Mõigu ü. r. — I „
5. Pääsküla-Tänas. ü. r. — II varujagu.

Selleks võistluseks on välja pandud väärtuslik rändauhind firma Tavasti poolt, mille omandab I kohale tuleva jao üksus. Auhind antakse välja koha peal. Üksuste pealikutel teatada minule jagude nimeline koosseis 15. sept. 1937. a.

§ 7.

Teen teatavaks, et malevkonnale on annetanud väärtusliku auhinna hra J. Pärtzel — parimale ma-levkonna patrullile K. L. patrullvõistlusel. Võistlus toimub 10. okt. 1937. a. Kogunemine maleva staabis. Auhind antakse võistluse lõpul. Võistlusmäärus on avaldatud Harjulases Nr. 8 — 1937. a., lhk. 8—12.

§ 8.

Teatan, et kullasepaäri Viik-Viikmann'i poolt an-netati väärtuslik rändauhind malevkonna parima noorkotkaste üksusele võistluses „Ole valmis“. Au-hind antakse välja võistluse lõpul pidulikul koondul-sel. Palun noorkotkaste malevkonna pealikut seda arvesse võtta ja organisatsioonile teha teatavaks.

§ 9.

Maleva pealiku korralduse täitmiseks (Harjulane Nr. 8 — 1937. a., lhk. 7) määrati 17., 18. ja 19. sept. k. a. Tsitre ja Jõeletme vahel peetava taktikalisest õppusest osa võtma 1. laskurkompanii koosseisu järg-miselt: kompanii pealikuks olen mina, abiks staabi komp. plk. lt. Elbrecht, veltveebliks staabi komp. lipn. Ojasoo. Kompanii sekretäriks malevkonna sek-retär K. Lepik, velskeriks staabi komp. velsker Kütt, abiks sanitar Soo.

I rühm: rühmapealik Saku komp. plk. Ilus, abiks Saue komp. plk. A. Sams. Rühma koosseis 2 jagu Saku kompaniist, 2 jagu Saue komp.

II rühm: Rühmapealik Pääsküla ü. r. plk. K. Kristal, abiks Iru komp. plk. H. Kivikangur, rühma koosseis 2 jagu Pääsküla ü. r., 2 jagu Iru komp.

III rühm: rühmapealikuks Staabi komp. lipn. Meere, abiks Vaida ü. r. pealiku Veinla. Rühma koos-seis 1 jagu Staabi komp., 1 jagu Rae ü. r., 1 jagu Vaida ü. r., 1 jagu Kurna ü. r.

Üldrühm: rühmapealik Mõigu ü. r. plk. Roots, abiks Nabala ü. r. pealiku k. t. Härma. Rühma koos-seis: sidevaatlejate jagu Mõigu ü. r., sanitarjagu Nabala ü. r.

Jaopealikud ja abid, kui ka jagude nimeline koos-seis kindlaks määrata üksuste pealikutel ja nimekir-jad minule esitada 12. sept. 1937. a.

Üksuste pealikutel taktikalisest õppusest osavõt-miseks määrata kõik ohvitserid ja allohvitserid kuni leitnandi auastmeni, kusjuures ohvitserid võivad ka juhtida jagusid.

Jao koosseis määrata 10 meest ja varumehi 1—2 jao kohta.

Jagudel koguda üksuste pealikutel juhtimisel 17. sept. 1937. a. kell 21.00 maleva staabi hoovile.

Kohale sõita raudteel, milleks sõidulitrid nõuda välja maleva staabist. Üksustel, kes peavad tulema teed mööda, võtta ühine sõiduk, omavahel kokku leppides. Nii sõidaks Vaida ü. r. välja veoautol ja võtaks kaasa Kurna ning Nabala üksuste mehed, kuna Rae ja Mõigu tuleksid jällegi koos. Välikatlatesed võtta kaasa ja ohvitseridel ning pealikutel välikirjablokk, pliitsid ja kaarditask, kellel on — binokel ning kompass. Riietus K. L. vorm, padrunitask ja relv, rühmapealikust alates püstol.

Malevkonna orkestrirühma pealikul orkester välja tuua maleva staabi juurde 17. sept. 1937. a. kell 21.00, kompanii ärasaatmiseks laevale.

§ 10.

Käsk Iru kompaniile Iru linnuse garnisoni osas.

Iru garnisonil hoolitseda linnuse puhtuse eest. Selleks määrata alatine valvur, kes pidevalt kontrolliks, et linnusel ei rikutaks päraldisi ja et prahti ei lasta vedeleda linnusel. Pühapäevadel ja pühadel valvur asetada linnusele kogu päevaks. Hiljem, kui selgub vahekord Haridusministeeriumiga linnuse võtmises malevkonna valdusesse, avaldan lähemad juhtnöörid linnuse korrashoiuks.

§ 11.

Tallinna maleva Kopli malevkonna pealik J. Kauba'ga kokkuleppel peetakse malevkondade vaheline sõprusvõistlus käesoleval aastal 3. okt. 1937. a., algusega kell 10.00 Koplis. Harjulases Nr. 14 — 1935. a. avaldatud määruse kohaselt korraldab võistluse k. a. Kopli malevkond.

Võistlus toimub 3 alal: Sõjaväepüss 303 — 200 m kaugusel 10-ringlisse normaal märklehte 3 asendist, à 5 lasku, proove 5. Laskemoon võib olla kalibreeritud. Püstolist duell-märklauda 25 m pealt 3 seeriat à 5 lasku, proove 5. Võistluslasuks aega 3 sek. Väikekal. püss, püss vaba, 50 m pealt kolmest asendist à 10 lasku, proove 5. Aega 1,5 tundi. Näitamise iga lasu järgi. Relvad ja laskemoon muretseda igal võistlejal endal. Hiljem tasub malevkond võistluseks tarvitatud laskemoona kulud.

Üksuste pealikutel esitada minule 20. sept. 1937. nimekirjad, keda soovitakse määrata malevkonna gruppi. Iga grupp 5-meheline, misjuures üks mees võib võistelda ainult kahes grupis. Nimekirja saamisel määratakse lõplikult kindlaks võistleva meeskonna. Osavõtjateks ei saa olla kaitseliitlased, kes määratud malevate vahelisse võistlusmeeskonda, mis toimub sel päeval.

Kohtunikudeks määratakse malevkonna õppepealiku kaptn. Lind ja relvurpealiku E. Eylandt.

E. Heinaru, ltn.

KÄSKKIRI Nr. 3. RAPLA MALEVKONNALE.

24. augustil 1937. a.

§ 1.

Malevkonna 20. aastapäeva pidustused läksid kõigiti korda. Selleks aitas kaasa kaitseliitlaste, naiskodukaitse liigete, noortekotkaste ja kodutütarde rohkearvuline osavõtt ja hea esinemine. Kõigile tänu.

Täna major E. Metstak'i K. L. Peastaabist, kes võttis kogu päeva malevkonna pidustustest osa ja

oma kaasabi ei keelanud päeva väärrikuse tõstmiseks. Täna Maleva pealikut major K. Saar't, kes vaatamata kohustusel mujal, leidis võimaluse meid külastada. Täna kõiki kohtunikke, eriti ltn. K. Kerjan'i ja plk. A. Kukke'e.

Naiskodukaitse täitis temale pandud ülesanded eriti hästi, mille eest palju tänu, eriti täna pr. M. Kalde't, pr. Pohla't ja prl. Kensap'it.

Kõigile kes malevkonda tema aastapäeval isiklikult ja kirjateel tervitasid — palju tänu.

§ 2.

Avaldan teadmiseks aastapäeval peetud võistluste tagajärjed:

Viievõistluseks: 100 m jooksus:

1. Karl Epner — Järvakandi tehn. ü. r. — 12,2 sek.
2. Artur Kutser — Raiküla komp. — 12,8 „
3. Johannes Mäeots — Kehtna komp. — 13,0 „

1500 m jooksus:

1. Johannes Mäeots — 5.10,2 min.
2. Jaan Suuk — Raiküla komp. — 5.14,3 „
3. Karl Epner — 5.19,9 „

Kõrgushüppes:

1. Gustav Potsepp — Rapla komp. — 1,65 m
2. Artur Kutser — 1,60 m
3. Jaan Suuk — 1,55 m

Kuulitõuge:

1. Artur Kutser — 12,08 m
2. Karl Epner — 11,88 m
3. Jaan Suuk — 11,09 m

Odavise:

1. Artur Kutser — 50,02 m
2. Karl Epner — 47,15 m
3. Johannes Mäeots — 37,20 m

Malevkonna juhatus poolt välja pandud rändauhinna parimale viievõistlejale võitis I korda Karl Epner — Järvakandi tehn. ü. r. 235,5 punktiga; II kohale — Artur Kutser — 235,4 punkti; III kohale — Jaan Suuk — 187,6 punkti.

100 m humoristlik jooksus:

1. Jaan Suuk — 46 s.
  2. Richard Sukmit — 46,2 s.
  3. Endel Tamberg — 48,0 s. — Kõik Raiküla komp.
- Võrkpalli võistluses üksuste vahel tuli võitjaks ja võitis 3. korda ja jäädavalt Malevkonna juhatus poolt välja pandud rändauhinna Järvakandi tehaste üksik rühm; II kohale — Rapla kompani; III kohale Raiküla kompani.

Kõiveos üksuste vahel tuli võitjaks ja omas 2. korda järjest Maleva juhatus poolt välja pandud rändauhinna Järvakandi I kompani; II kohale — Raiküla kompani; III kohale Rapla kompani.

Parimaks kompaniks kõikides alades kokku tuli võitjaks ja omas 1. korda Malevkonna juhatus poolt välja pandud rändauhinna Raiküla kompani — 46 p.; II kohale — Järvakandi tehaste üks. rühm — 22 p.; III kohale — Rapla kompani — 12 punktiga.

Möödunud aastal oli parimaks üksuseks Järvakandi teh. üksik rühm.

Avaldan teadmiseks malevkonna laskemeister-võistluste tagajärjed:

1937. a. Malevkonna laskurklassi meistriks tuli plk. Jüri Aarne — Rapla kompani — 117 silmaga; II kohale — Johannes Saarts — Rapla kompani — 100 silmaga; III kohale — Karl Pütt — Järvakandi teh. üks. rühm — 93 silmaga.

1937. a. Malevkonna väikekaliibri püssis tuli meistriks plk. Artur Riisna — Raiküla kompani — 133 silmaga; II kohale — Evald Võmma — Raiküla komp. — 131 silmaga; III kohale — Richard Elgas — Rapla komp. — 118 silmaga.

1937. a. Malevkonna väikekaliibri eripüssi klassis tuli meistriks plk. Jüri Aarne — Rapla kompani — 257 silmaga; II kohale — Jaan Kumm — Rapla komp. — 252 silmaga; III kohale — Johannes Saarts — Rapla kompani — 252 silmaga.

Võitjad omasid Malevkonna juhatuse poolt välja pandud väärtuslikud auhinnad jäädavalt.

J. Võmma, n.-ltn.
Rapla malevkonna pealik.
J. Suuk, sekretär.

KÄSKKIRI Nr. 4. RAPLA MALEVKONNALE.

25. augustil 1937. a.

§ 1.

Maleva pealiku käsul võtab Rapla malevkond osa Harju Sõjaväeringkonna korraldusel peetavast taktikalisest õppusest 17., 18. ja 19. septembril s. a. Tsitre rajoonis ühe kompaniga. Kompani koosseisu määrab järgmiselt:

Kompani pealik — mina; minu abi plk. A. Arak. Kompani veltveebliks plk. A. Kalde. Kompani kirjutajaks — plk. J. Suuk.

I rühm:

Rühma plk. — n.-ltn. R. Elgas; abi plk. J. Kesamaa. 1., 2. ja 3. jagu — 30 meest Rapla kompanist. 4. jagu — 10 meest Järvakandi I kompanist.

II rühm:

Rühma pealik — plk. O. Leinsalu; abi plk. E. Saar. 1. ja 2. jagu — 20 meest — Valtu kompanist. 3. ja 4. jagu — 20 meest — Kehtna kompanist.

III rühm:

Rühma plk. — ltn. J. Tamm ja abi ltn. A. Külvi. 1. ja 2. jagu — 20 meest — Raiküla kompanist. 3. ja 4. jagu — 20 meest — Kabala kompanist.

Jagude pealikud määrata rühmade pealikutel jagude kindlaks määramisel. Üksuste pealikutel kohe nimeliselt ära määrata õppustest osavõtivate jagude kaitseliitlased.

Kuna malevkond võtab osa käesolevast taktikalisest õppusest, jääb enim kavatsatud taktikaline õppus kohapeal ära, mispärast kõigile määratud kaitseliitlastel käesolevast taktikalisest õppustest kohustuslik. Sõit Tallinna 17. sept. õhtuste rongidega, kust edasisõit laeval õppuste kohale. Lähem korraldus ilmub Maleva pealiku poolt järgmises „Harjulas“ , mida jälgida.

§ 2.

Lahingväljaõppe võistlustest Sael 26. sept. s. a. võtab malevkond osa järgmiselt: üks jagu — **Rapla kompanist**, üks jagu — **Järvakandi I kompanist**, üks jagu — **Järvakandi Tehaste üksik rühmast** ja üks jagu — **Valtu kompanist**. Kompanide pealikutel määrata kindlaks jao koosseis ja pealik. Võistlus sünnib lahingväljaõppe võistluste juhendi kohaselt, milline, kui ei ole veel saadud, kohe Maleva staabist muretseda ja jao pealikule välja anda jaoga ettevalmistuste tegemiseks. Tasuta sõidupilet Maleva staabist välja nõuda. Lähemalt võistluste kohta „Harjulas“ nr. 8, lhk. 6.

J. Võmma, n.-ltn.
Rapla malevkonna pealik.

J. Suuk, sekretär.

Aruküla kompanile.

Kompani karikavõistlus toimub 3. okt. s. a. kell 10.00, kõigil tegevliigetel osavõtmine sunduslik. Laskeharjutused toimuvad 19. ja 26. sept., algusega kell 10.00 mõlemal päeval.

J. Loopre,
kompani pealik.

Staabikompanile.

Kompani klassikatsed, meistrivõistlused ja karikavõistlused peetakse Mustamäe laskerajal 8, 15 ja 22 septembril s. a., algusega kell 16.00. Osavõtt kõigile sunduslik — kordamist ei tule. Kohtunikeks määrab kõik rühmapealikud, nende abid ja kompani eripealikud.

A. Elbrecht, ltn.,
Staabi komp. pealik.

N a i s k o d u k a i t s e a l a .

HARJU MALEVAPEALIKU KÄSKKIRI Nr. 44.

Tallinnas, 4. septembril 1937. a.

§ 1.

Luban Naiskodukaitse Lohu jaoskonna esinaine Erna Russmann'i puhkusele, arvates 1. sept. kuni 1. nov. s. a.

Esinaine kohuseid täita Erna Russmann'i äraolekul esinaine asetäitjal Aliide Aud'il.

Õ i e n d u s: ljh. Nr. 2.

§ 2.

Viin üle jaoskonnast — jaoskonda:

1) Marie Arak'u — Kehtna jaoskonnast — Maleva Staabi jaoskonda, arvates 1. sept. s. a.

2) Aino Ilmet'i — Rävåla malevkonna jaoskonnast — Hageri jaoskonda, arvates 1. sept. s. a.

Õiendus: ljh. Nr. 4.

§ 3.

Naiskodukaitse Harju Ringkonnast lugeda lahkunuks alljärgnevad naiskodukaitseliikmed:

Laitse jaoskonnast: Hilda Pikaro — loiu osavõtu tõttu, arvates 8. juulist s. a.

Lohu jaoskonnast: Alise Pontak ja Leida Leht — mõlemad elukoha muutmise tõttu, arvates 30. aug. s. a.

Keila II jaoskonnast: Linda Braunsveig ja Leida Roosmann — mõlemad loiu osavõtu tõttu, arvates 25. aug. s. a.

Kehtna jaoskonnast: Agnes Raag, Hildegard Ruuben, Linda Sooper, V. Viires, Maimu Kasak, Renate Kiremia, Helmi Krass, Alide Murumets, Hilja Niilus, Efima Piigert, Aino Rumberg, Lydia Saar, Õie Takk, Salme Tiits, Ch. Dirks, Aino Joasaa-re, Ludmilla Laidoner, Magda Lohuaru, Asta Karing, Leida Kresse, Mari Pärismaa, Elvi Speek, Karin Tamm, Ella Triisa, Olga Kullimäe, Marie Kimmel, Anette Ney, Erna Romman, Liina Kask, Linda Libe, Niina Suu, Hilja Truupõld, Maria Ozols, Leida Janikesing, Maimu Ingerman, Linda Kallas, Antonina Kusmin, Ingrid Laur, Aino Luik, Ketsia Luik, Linda Mark, Alisse Petron, Valli Siimo, Elvine Mask, Lidia

Mägi, Alma Mölder, Silvi Luukas, Helene Rehe, Helga Veebel — kõik elukoha muutmise tõttu, arvates 25. aug. s. a. ja Dolores Arak — elukoha muutmise tõttu, arvates 25. apr. s. a.

K. Saar, major,
Harju Maleva pealik.

Kõikidele jaoskondadele

I

Harju ringkonna 10. aastapäev on 27. nov. s. a. Et selleks päevaks ruume ja vastavaid korraldusi teha, on vajalik, et iga Ringkonna liige teataks oma osavõtust jaoskonna esinaisele. Jaoskonna esinai- tel teatada osavõtjate jaoskonna liikmete arv maleva staapi 1. oktoobriks s. a., kuna ruumid tulevad va- rakult muretseda.

Omavahelisest koosviibimisest (lõunast) osavõtu- maks on vähemalt Kr. 1.25. Kes soovivad omavaheli- sest koosviibimisest osa võtta, neil tuleb Ringkonnale jaoskondade kaudu osavõtumaks õiendada, hiljemalt 1. novembriks s. a.

II

Jaoskondadel, kellel sanitaarvarustuse riie väl- javõtmata, palun välja võtta Maleva staabist 1. okt. s. a. Peale 1. okt. realiseeritakse ülejäänud riie.

M. Voore,
Ringkonna esinaine.

Noorte Kotkaste ala.

NOORTE KOTKASTE HARJU MALEVA VANEMA KÄSKKIRI.

Tallinnas, 5. sept. 1937. a.

§ 1.

Kinnitan järgmised erikatsed:

Loodusteadlase erikatse:

Kõnnu rühmast: Erner Kiviberg, arvates 7. juul. 1937. a.

Jalgratturi erikatse:

Nabala rühmast: Rudolf Sinisaar, arvates 12. 07. 1937. a.

Teejuhi erikatse:

Nabala rühmast: Rudolf Sinisaar, arvates 12. 07. 1937. a.

Muusikamehe erikatse:

Staabi õpperühmast: Valdo Kallion, arvates 10. juunist 1937. a.

Koduse abimehe erikatse:

Nabala rühmast: Rudolf Sinisaar, arvates 12. 07. 1937. a.

Laagrikorraldaja erikatse:

Nabala rühmast: Rudolf Sinisaar, arv. 12. juul. 1937. a.

Nokitseja erikatse:

Nabala rühmast: Rudolf Sinisaar, arv. 12. juul. 1937. a.

Koka erikatse:

Nabala rühmast: Rudolf Sinisaar, arv. 12. juul. 1937. a.

Kodumaatundja erikatse:

Kaiu rühmast: Elmar Einsok, arv. 7. juul. 1937. a.

Laskuri erikatse:

Staabi õpperühmast: Ants Saulep, L. Reinholm, Olev Mikiver, Vello Arak, Igor Tamm, Kalju Voore, Rein Saulep — kõik II järgu ja Vold. Parm — I jär- gu, kõik arvates 5. maist 1937. a.

Tuletõrjuja erikatse:

Härgla rühmast: Valter Sirgi, arv. 22. maist 1937.

Kaiu rühmast: Elmar Einsok, arv. 7. juul. 1937.

Korjaja erikatse:

Staabi õpperühmast: Ülo Veidenberg ja Valdo Kallion, mõlemad arvates 10. juunist 1937. a.

Sportlase erikatse:

Härgla rühmast: Jüri Udusaar, Edgar Kunila, Valter Sirgi, Arnold Ööpik, kõik arvates 20. juulist 1937. a.

Ujuja erikatse:

Härgla rühmast: Valter Sergi ja Jüri Udusaar, mõlemad arvates 20. juulist 1937. a.

Metsniku erikatse:

Härgla rühmast: Jüri Udusaar, Arnold Ööpik, Valter Sirgi, kõik arvates 4. juunist 1937. a.

Kaiu rühmast: Elmar Einsok, arv. 7. juul. 1937.

Kunstniku erikatse:

Härgla rühmast: Valter Sirgi, arv. 4. juun. 1937.

Põllumehe erikatse:

Nabala rühmast: Feliks Härma, Gustav Sõmer, Osvald Soomets, Feliks Jaanus, kõik arv. 12. juulist 1937. a.

Härgla rühmast: Valter Sirgi, Erich Maripuu, Edgar Kunila, Jüri Udusaar, kõik arvates 4. juunist 1937. a.

Aedniku erikatse:

Nabala rühmast: Feliks Härma, Feliks Jaanus, Rudolf Sinisaar, Osvald Soomets ja Gustav Sõmer, kõik arvates 12. juulist 1937. a.

Kõitja erikatse:

Staabi Õpperühmast: Ülo Veidenberg, arvates 10. juunist 1937. a.

Härgla rühmast: Jüri Udusaar, Edgar Kunila, Erich Maripuu, Valter Sirgi, kõik arv. 20. juulist 1937. a.

Fotograafi erikatse:

Nabala rühmast: Rudolf Sinisaar, arvates 12. 07. 1937. a.

Kaiu rühmast: Elmar Einsok, arvates 7. juulist 1937. a.

Esimese abiandja erikatse:

Nabala rühmast: Feliks Härma, Osvald Soomets, Rudolf Sinisaar, Gustav Sõmer, Feliks Jaanus, kõik arvates 12. juulist 1937. a.

Staabi Õpperühmast: Kaljo Voore ja Lembit Reinholm, arvates 10. juun. 1937. a.

Kõnnu rühmast: Ülo Laineveer, arv. 12. juulist 1937. a.

Kaiu rühmast: Elmar Einsok, arvates 12. juun. 1937. a.

Härgla rühmast: Erich Maripuu, arvates 4. juun. 1937. a.

Ajaloolase erikatse:

Nabala rühmast: Osvald Soomets, Feliks Härma, Feliks Jaanus, Gustav Sõmer, kõik arvates 12. juul. 1937. a.

Staabi Õpperühmast: Lembit Reinholm, Valdo Kallion, Kaljo Voore, Aarne Arak, arvates 10. juun. 1937. a.

O. Suursööt,
Malevavanem.

Tänuavaldused

On möödunud kuu Paldiski suvipäevast. Vaatamata hoogsale vihmale, kogunes hulk kodukaitsjaid Paldiski, et värskendada teadmisi organisatsioonilistes küsimustes ning luua omavahelist tihedat sidet. Loodan, et kõigil jäi häa mälestus, vaatamata halvale ilmale. Ka majandusliselt võib seda päeva lugeda kordaläinuks.

Väljaandja: Harju Maleva staap.

Avaldan tänu kõigile naiskodukaitse liikmeile, kes kodustele oludele vaatamata suutsid kaasa aidata päeva heaks kordaminekuks. Aitäh kõigile vaeva ja hoole eest, kes olite oma kohustele truud.

M. Voore

Ringkonna esinaine.

Kõikidele jaoskondadele.

Kloostri mlvknd pühitses 22. VIII 1937. a. oma 20. aastapäeva. Oma osavõtuga austasid mlvkna aastapäeva pidustusi kaitseliidu ülem kindral Orasmaa, maleva plk. major Saar, naabermalevkondade esindajad, Kloostri mlvk. piires asuvad vallavalituste ja seltskondlikkude organisatsioonide esindajad. Lipu õnnistas mlvk. vaimulik õpetaja K. Valdma. Peol esines Keila näitlejaskond näitejuhi Karl Vasko juhatusel. Keila mlvk. majanduspealiku B. Regastiku lahel vastutulekul toodi näitlejad kohale ja tagasi. Aastapäeva korraldajav toimikond, eriti majandusalal, täitis oma ülesanded eeskujulikult mlvk. allüksused ja noored esinesid väärilt. Aastapäeva pidustuste kõigiti hästiõnnestumine on mlvk. pere üksmeelse koostöö tulemus. Mlvk. juhatus nimel südamlilik tänu kõigile kaasaaitajatele aastapäeva heaks kordaminekuks. Eriti südamlilik tänu alljaoskondadele lipu annetamise eest, mis on meie mlvkna truuduse, ühtekuuluvuse ja ustavuse sümbol. Valitsegu edasi tööind ja üksmeel meie ridades ja andku meile jõudu uue lipu all töötamiseks teadmine, et töö, mida teeme, on õilis töö, on iga õige vabariigi kodaniku aukohus.

Selleks jõudu ja parimat tahet.

A. Jakobson, ltn.,

Kloostri mlvk. plk. aj. k. t.

Naiskodukaitse Kodasoo jaoskonna loterii võitude nimestik.

Pil.	Võit	Pil.	Võit	Pil.	Võit	Pil.	Võit	Pil.	Võit
3	31	105	10	404	21	529	30	666	51
24	62	107	14	414	27	571	38	671	64
28	34	122	6	421	56	584	25	713	58
71	50	139	32	426	8	586	36	731	5
72	35	154	16	444	44	587	47	746	26
73	45	166	40	450	48	601	60	778	61
75	24	183	9	497	22	624	18	781	37
80	46	189	59	506	33	643	13	818	17
86	23	198	49	508	4	648	52	837	41
87	29	201	11	512	15	658	2	892	57
88	3	206	43	519	28	662	7	914	54
89	39	322	63	524	20	665	55	926	1
								948	42
								951	12
								957	19
								978	53

Võite saab kätte jaoskonna esinaine L. Kuusik' u käest.

Juhatus.

Vastutav toimetaja: **K. Saar.**